

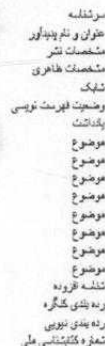
رویکردهای شورای همکاری خلیج فارس در

قبال قدرت منطقه‌ای ایران (۲۰۰۳-۲۰۱۸)

نویسندگان:

علی عبدلی

حسین سوری

عبدلی، علی، ۱۳۶۸.
رویکردهای شورای همکاری خلیج فارس در قبال قدرت منطقه‌ای ایران (۲۰۰۳-۲۰۱۸). نویسنده: حسن سوری؛ ویراستار: مرصیه حشری. تهران: دیپلمات، ۱۳۹۹.
۱۴۰۰-من: نقشه (ژانگی).
۳۸۰۰۰۰-978-622-96831-5-6
کتابخانه: من، ۱۳۴۱، ۱۳۴۲.
The Gulf Cooperation Council
Persian Gulf Region – Politics and government
Persian Gulf Region – Foreign relations
Iran – Foreign relations
Persian Gulf Region – Foreign relations
Iran – Foreign relations
۱۳۴۸، ۱۳۴۹، ۱۳۵۰، ۱۳۵۱، ۱۳۵۲، ۱۳۵۳، ۱۳۵۴، ۱۳۵۵، ۱۳۵۶، ۱۳۵۷، ۱۳۵۸، ۱۳۵۹، ۱۳۶۰، ۱۳۶۱، ۱۳۶۲، ۱۳۶۳، ۱۳۶۴، ۱۳۶۵، ۱۳۶۶، ۱۳۶۷، ۱۳۶۸، ۱۳۶۹، ۱۳۷۰، ۱۳۷۱، ۱۳۷۲، ۱۳۷۳، ۱۳۷۴، ۱۳۷۵، ۱۳۷۶، ۱۳۷۷، ۱۳۷۸، ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۱، ۱۳۸۲، ۱۳۸۳، ۱۳۸۴، ۱۳۸۵، ۱۳۸۶، ۱۳۸۷، ۱۳۸۸، ۱۳۸۹، ۱۳۹۰، ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، ۱۳۹۳، ۱۳۹۴، ۱۳۹۵، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰، ۱۴۰۱، ۱۴۰۲، ۱۴۰۳، ۱۴۰۴، ۱۴۰۵، ۱۴۰۶، ۱۴۰۷، ۱۴۰۸، ۱۴۰۹، ۱۴۱۰، ۱۴۱۱، ۱۴۱۲، ۱۴۱۳، ۱۴۱۴، ۱۴۱۵، ۱۴۱۶، ۱۴۱۷، ۱۴۱۸، ۱۴۱۹، ۱۴۲۰، ۱۴۲۱، ۱۴۲۲، ۱۴۲۳، ۱۴۲۴، ۱۴۲۵، ۱۴۲۶، ۱۴۲۷، ۱۴۲۸، ۱۴۲۹، ۱۴۳۰، ۱۴۳۱، ۱۴۳۲، ۱۴۳۳، ۱۴۳۴، ۱۴۳۵، ۱۴۳۶، ۱۴۳۷، ۱۴۳۸، ۱۴۳۹، ۱۴۴۰، ۱۴۴۱، ۱۴۴۲، ۱۴۴۳، ۱۴۴۴، ۱۴۴۵، ۱۴۴۶، ۱۴۴۷، ۱۴۴۸، ۱۴۴۹، ۱۴۵۰، ۱۴۵۱، ۱۴۵۲، ۱۴۵۳، ۱۴۵۴، ۱۴۵۵، ۱۴۵۶، ۱۴۵۷، ۱۴۵۸، ۱۴۵۹، ۱۴۶۰، ۱۴۶۱، ۱۴۶۲، ۱۴۶۳، ۱۴۶۴، ۱۴۶۵، ۱۴۶۶، ۱۴۶۷، ۱۴۶۸، ۱۴۶۹، ۱۴۷۰، ۱۴۷۱، ۱۴۷۲، ۱۴۷۳، ۱۴۷۴، ۱۴۷۵، ۱۴۷۶، ۱۴۷۷، ۱۴۷۸، ۱۴۷۹، ۱۴۸۰، ۱۴۸۱، ۱۴۸۲، ۱۴۸۳، ۱۴۸۴، ۱۴۸۵، ۱۴۸۶، ۱۴۸۷، ۱۴۸۸، ۱۴۸۹، ۱۴۹۰، ۱۴۹۱، ۱۴۹۲، ۱۴۹۳، ۱۴۹۴، ۱۴۹۵، ۱۴۹۶، ۱۴۹۷، ۱۴۹۸، ۱۴۹۹، ۱۵۰۰، ۱۵۰۱، ۱۵۰۲، ۱۵۰۳، ۱۵۰۴، ۱۵۰۵، ۱۵۰۶، ۱۵۰۷، ۱۵۰۸، ۱۵۰۹، ۱۵۱۰، ۱۵۱۱، ۱۵۱۲، ۱۵۱۳، ۱۵۱۴، ۱۵۱۵، ۱۵۱۶، ۱۵۱۷، ۱۵۱۸، ۱۵۱۹، ۱۵۲۰، ۱۵۲۱، ۱۵۲۲، ۱۵۲۳، ۱۵۲۴، ۱۵۲۵، ۱۵۲۶، ۱۵۲۷، ۱۵۲۸، ۱۵۲۹، ۱۵۳۰، ۱۵۳۱، ۱۵۳۲، ۱۵۳۳، ۱۵۳۴، ۱۵۳۵، ۱۵۳۶، ۱۵۳۷، ۱۵۳۸، ۱۵۳۹، ۱۵۴۰، ۱۵۴۱، ۱۵۴۲، ۱۵۴۳، ۱۵۴۴، ۱۵۴۵، ۱۵۴۶، ۱۵۴۷، ۱۵۴۸، ۱۵۴۹، ۱۵۵۰، ۱۵۵۱، ۱۵۵۲، ۱۵۵۳، ۱۵۵۴، ۱۵۵۵، ۱۵۵۶، ۱۵۵۷، ۱۵۵۸، ۱۵۵۹، ۱۵۶۰، ۱۵۶۱، ۱۵۶۲، ۱۵۶۳، ۱۵۶۴، ۱۵۶۵، ۱۵۶۶، ۱۵۶۷، ۱۵۶۸، ۱۵۶۹، ۱۵۷۰، ۱۵۷۱، ۱۵۷۲، ۱۵۷۳، ۱۵۷۴، ۱۵۷۵، ۱۵۷۶، ۱۵۷۷، ۱۵۷۸، ۱۵۷۹، ۱۵۸۰، ۱۵۸۱، ۱۵۸۲، ۱۵۸۳، ۱۵۸۴، ۱۵۸۵، ۱۵۸۶، ۱۵۸۷، ۱۵۸۸، ۱۵۸۹، ۱۵۹۰، ۱۵۹۱، ۱۵۹۲، ۱۵۹۳، ۱۵۹۴، ۱۵۹۵، ۱۵۹۶، ۱۵۹۷، ۱۵۹۸، ۱۵۹۹، ۱۶۰۰، ۱۶۰۱، ۱۶۰۲، ۱۶۰۳، ۱۶۰۴، ۱۶۰۵، ۱۶۰۶، ۱۶۰۷، ۱۶۰۸، ۱۶۰۹، ۱۶۱۰، ۱۶۱۱، ۱۶۱۲، ۱۶۱۳، ۱۶۱۴، ۱۶۱۵، ۱۶۱۶، ۱۶۱۷، ۱۶۱۸، ۱۶۱۹، ۱۶۲۰، ۱۶۲۱، ۱۶۲۲، ۱۶۲۳، ۱۶۲۴، ۱۶۲۵، ۱۶۲۶، ۱۶۲۷، ۱۶۲۸، ۱۶۲۹، ۱۶۳۰، ۱۶۳۱، ۱۶۳۲، ۱۶۳۳، ۱۶۳۴، ۱۶۳۵، ۱۶۳۶، ۱۶۳۷، ۱۶۳۸، ۱۶۳۹، ۱۶۴۰، ۱۶۴۱، ۱۶۴۲، ۱۶۴۳، ۱۶۴۴، ۱۶۴۵، ۱۶۴۶، ۱۶۴۷، ۱۶۴۸، ۱۶۴۹، ۱۶۵۰، ۱۶۵۱، ۱۶۵۲، ۱۶۵۳، ۱۶۵۴، ۱۶۵۵، ۱۶۵۶، ۱۶۵۷، ۱۶۵۸، ۱۶۵۹، ۱۶۶۰، ۱۶۶۱، ۱۶۶۲، ۱۶۶۳، ۱۶۶۴، ۱۶۶۵، ۱۶۶۶، ۱۶۶۷، ۱۶۶۸، ۱۶۶۹، ۱۶۷۰، ۱۶۷۱، ۱۶۷۲، ۱۶۷۳، ۱۶۷۴، ۱۶۷۵، ۱۶۷۶، ۱۶۷۷، ۱۶۷۸، ۱۶۷۹، ۱۶۸۰، ۱۶۸۱، ۱۶۸۲، ۱۶۸۳، ۱۶۸۴، ۱۶۸۵، ۱۶۸۶، ۱۶۸۷، ۱۶۸۸، ۱۶۸۹، ۱۶۹۰، ۱۶۹۱، ۱۶۹۲، ۱۶۹۳، ۱۶۹۴، ۱۶۹۵، ۱۶۹۶، ۱۶۹۷، ۱۶۹۸، ۱۶۹۹، ۱۷۰۰، ۱۷۰۱، ۱۷۰۲، ۱۷۰۳، ۱۷۰۴، ۱۷۰۵، ۱۷۰۶، ۱۷۰۷، ۱۷۰۸، ۱۷۰۹، ۱۷۱۰، ۱۷۱۱، ۱۷۱۲، ۱۷۱۳، ۱۷۱۴، ۱۷۱۵، ۱۷۱۶، ۱۷۱۷، ۱۷۱۸، ۱۷۱۹، ۱۷۲۰، ۱۷۲۱، ۱۷۲۲، ۱۷۲۳، ۱۷۲۴، ۱۷۲۵، ۱۷۲۶، ۱۷۲۷، ۱۷۲۸، ۱۷۲۹، ۱۷۳۰، ۱۷۳۱، ۱۷۳۲، ۱۷۳۳، ۱۷۳۴، ۱۷

عنوان کتاب:	کردبای شورای همکاری خلیج فارس در قبال قدرت
مؤلفین:	منشی‌ای ایران (۱۸-۲۰۰۳)
ناشر:	علی عبدلی، حسین سموری
ویراستار:	دیباذخت
طراح جلد:	مسیح غفرتی
چاپخانه:	مطبوعات یانی
نوبت چاپ:	مجمع طراحی و چاپ سلمان
شمارگان:	اول ۱۳۹۹
شابک:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۸۳۱-۵-۶
	۳۸۰۰۰ تومان
پست الکترونیکی:	alborz.danesh۹۷@gmail.com

انتشارات دیبادخت: تهران، ضلع جنوب غربی میدان انقلاب، پاساژ پارس، طبقه ۱، واحد ۴
شماره تماس: ۰۶۵۴۷۱۴۱-۶۶۵۷۷۶۰۷-۰۹۳۰۷۷۶۱۳۵۴-۰۹۱۲۰۶۳۷۴۶۸

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱	فصل اول: چارچوب نظری؛ واقع گرایی تهاجمی
۱	مقدمه
۲	واقع گرایی
۵	واقع گرایی کلاسیک
۶	واقع گرایی ساختاری (واقع گرایی)
۹	واقع گرایی نوکلاسیک
۱۰	واقع گرایی تهاجمی
۲۰	افزایش دائمی قدرت؛ دستور کار اصلی سیاست امنیتی کشورها
۲۰	عوامل اصلی قدرت طلبی دولت ها
۲۲	اهداف عملیاتی دولت تهاجمی
۲۲	هژمونی منطقه ای
۲۳	ثروت حداکثر
۲۴	قدرت زمینی برتر
۲۵	تفوق هسته ای
۲۶	استراتژی هایی برای کسب قدرت
۲۶	جنگ
۲۸	باجگیری
۲۸	استراتژی هایی برای کنترل مهاجمان
۲۹	موازنه سازی
۳۱	استراتژی احاله مسئولیت
۳۵	فصل دوم: بررسی پیشینه مناسبات ایران و شورای همکاری خلیج فارس

۳۵	مقدمه
۳۶	شورای همکاری خلیج فارس؛ پیشینه، اصول و اهداف
۴۲	نقش ایالات متحده امریکا در شکل گیری و تداوم شورای همکاری خلیج فارس
۴۴	ایران و شورای همکاری خلیج فارس
۴۶	از زمان تشکیل شورای همکاری تا پایان جنگ تحمیلی (۱۳۶۷-۱۳۶۰)
۴۹	دوران ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی (۱۳۷۶-۱۳۶۸)
۵۲	دوران ریاست جمهوری خاتمی (۱۳۸۴-۱۳۷۶)
۵۴	دوران ریاست جمهوری حمیدی نژاد (۱۳۹۲-۱۳۸۴)
۵۶	دوران ریاست جمهوری روحانی (۱۳۹۷-۱۳۹۲)
۶۰	فصل سوم: مؤلفه های افزایش قدرت منطقه ای ایران طی سال های ۲۰۱۸-۲۰۰۳
۶۰	مقدمه
۶۲	ایدئولوژی اسلامی و انقلابی
۶۵	افزایش نقش منطقه ای ایران پس از ۱۱ ستام
۶۵	عراق
۶۸	لبنان
۷۱	سوریه
۷۶	بحرین
۷۸	افزایش قدرت محور مقاومت
۸۰	افزایش قابلیت های نظامی و توان بازدارنده ایران
۸۱	توان هسته ای
۸۴	قدرت موشکی ایران
۸۵	توان دریایی ایران
۹۰	فصل چهارم: بررسی راهبردهای شورای همکاری خلیج فارس در قبال قدرت منطق های ایران
۹۰	مقدمه

۹۱.....	علت‌یابی رویکرد ستیزه جویانه شورای همکاری خلیج فارس در قبال ایران.....
۹۱.....	هرج و مرج منطقه‌ای.....
۹۲.....	عدم اطمینان در مورد نیت‌ها و مقاصد جمهوری اسلامی ایران.....
۹۳.....	برآورد مثبت از توانمندی‌های تهاجمی خود (در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی).....
۹۴.....	راهبردهای تهاجمی شورای همکاری خلیج فارس در قبال ایران.....
۹۵.....	تنظیم راهبردهای امنیتی در قالب دکترین قدرت‌های غربی.....
۱۰۶.....	موازنه‌سازی در مقابل ایران.....
۱۱۲.....	دامن زدن مسائل حساس با ایران.....
۱۱۶.....	راهبرد امنیت‌ساز سیاست منطقه‌ای ایران.....
۱۲۰.....	استقرار سپر دفاع موشکی در خلیج فارس.....
۱۲۲.....	راهبرد همراهی با تحریم علیه صادراتی غرب.....
۱۲۶.....	منابع.....

مقدمه

شورای همکاری خلیج فارس که در تاریخ ۲۶ ماه می ۱۹۸۱ در بحبوحه جنگ ایران و عراق و با حضور شش کشور عربستان، کویت، قطر، بحرین، امارات و عمان شکل گرفت. این سازمان از مهمترین سازمان‌های منطقه است که هر چند در ابتدا برای همگرایی اقتصادی و سیاست‌های همکاری منطقه‌ای شکل گرفت اما آنچه به سیاست‌های آن شکل داد، وقوع انقلاب اسلامی ایران بود. شورا در طول جنگ عراق علیه ایران نهایت حمایت را از صدام انجام داد. بررسی سیاست‌های منطقه‌ای شورا در سه دهه گذشته نشان می‌دهد که این سازمان اساساً موجودیت خود را در تقابل با ایران تعریف می‌کند. بدین ترتیب تا اوایل دهه ۱۹۹۰ روابط شورای همکاری خلیج فارس با ایران، بیشتر بر مبنای بازی با حاصل رخ صف بود اما با پایان جنگ و با کاهش جلوه‌های عینی سیاست صدور انقلاب ایران و نیز در پی حمله صدام به کویت که از اعضای شورای همکاری خلیج فارس بود، اعضای شورا در صدد برآمدند که نسبت به ایران سیاست‌های تعدیل یافته‌تری را در پیش بگیرند. چرا که اولاً از یکسو ایران به تدریج با پذیرش قطعنامه ۵۹۸ به سمت نوعی از مصلحت‌گرایی در سیاست خارجی حرکت می‌کرد و از دیگر سو سیاست‌های جنگ‌افروزانۀ علیه ایران با حمایت از صدام نه تنها به نتیجه نرسیده بود، بلکه رئیس‌جمهور وقت عراق را در پیگیری مطامع خود در منطقه جری‌تر نموده بود. از آن زمان تا به اکنون سیاست خارجی ایران و شورای همکاری خلیج فارس در قبال یکدیگر شکلی سینوسی به خود گرفته و با نوسانات مختلف روبرو بوده است.